

ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΘΕΜΑ: ΝΕΡΟ - ΕΝΑ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΔΩΡΟ ΖΩΗΣ

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί: Ακριβοπούλου Γεωργία,
Κοντογιάννη Γεωργία, Σπυριδωνίδης Αντώνιος

Εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν: Πούλιος Βασίλειος,
Τσιφτσιόπουλος Διονύσιος

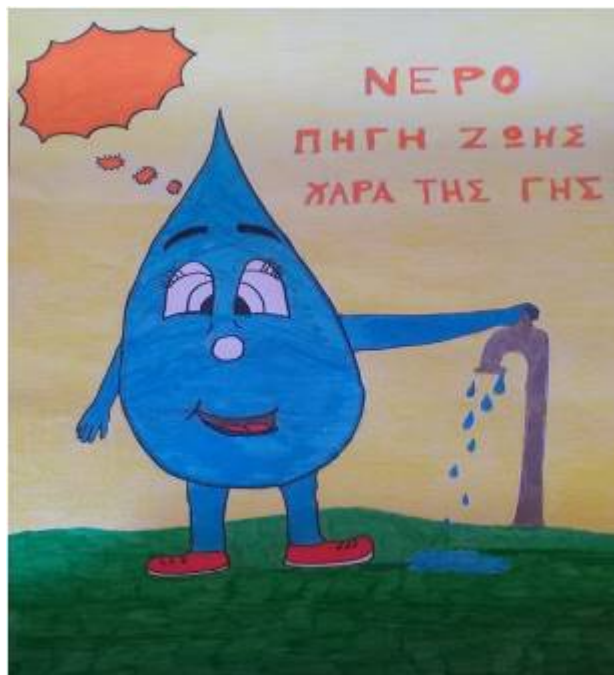
Τάξεις: Β΄, Γ΄, και Δ΄

Αριθμός παιδιών που συμμετείχαν: 63

Σχολείο: 5^ο Δημοτικό Σχολείο Αλεξάνδρειας

Σχολικό έτος: 2016- 2017

Διάρκεια υλοποίησης: 4 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Να γνωρίσουν τις ιδιότητες του νερού και να εκτιμήσουν την αξία του για την ίδια τους τη ζωή.
- Να συνειδητοποιήσουν τις βασικές αιτίες ρύπανσης και έλλειψης του νερού, καθώς και τις επιπτώσεις τους για τον άνθρωπο.
- Να προβληματιστούν πάνω σε ενέργειες που μπορούν να υιοθετήσουν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των σχετικών με το νερό.
- Να αναλάβουν δράση για τη λύση του προβλήματος και την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού περίγυρου,
- Να αναπτύξουν στάσεις και συμπεριφορές θετικές για το νερό και γενικά για το περιβάλλον.
- Να κατανοήσουν την αλληλεπίδραση που υπάρχει ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον και τις δραστηριότητες του ανθρώπου.
- Να συνειδητοποιήσουν το πρόβλημα της ανεπάρκειας του νερού σε πολλές περιοχές του πλανήτη μας.
- Να απολαύσουν την ανάγνωση και ν' αγαπήσουν το βιβλίο.
- Να εξοικειωθούν με τη λειτουργία των ομάδων.
- Να αναπτύξουν, να εξελίξουν και να εμπλουτίσουν τον προφορικό και το γραπτό τους λόγο.
- Να εκφραστούν δημιουργικά μέσα από τη ζωγραφική, το τραγούδι, τη δραματοποίηση.
- Να χαρούν και να δημιουργήσουν μέσα σ' ένα κλίμα συνεργατικό και επικοινωνιακό.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η επιλογή του θέματος έγινε με αφορμή την παγκόσμια ημέρα για τα δικαιώματα του παιδιού (20 Νοεμβρίου) σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στην ευρύτερη περιοχή της Αλεξάνδρειας υπάρχουν ποτάμια, φράγματα, κτλ.

Οι μαθητές των τάξεων χωρίστηκαν σε 4 ομάδες των 5 για να εργαστούν ομαδικά συλλέγοντας πληροφορίες, ζωγραφίζοντας και κάνοντας επιλογή από το υλικό για να απαντήσουν στα θέματα που διάλεξαν μαζί με τον δάσκαλό τους με θέμα: Νερό, πηγή ζωής

Ως πηγές χρησιμοποιήθηκαν τα σχολικά βιβλία (Γλώσσα και Μελέτη του περιβάλλοντος), περιοδικά, εφημερίδες, διαδίκτυο, αφίσες. Στηριζόμενοι στη διαπίστωση ότι το νερό αποτελεί μια από τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε μια γωνιά στην οποία συγκεντρώσαμε όλο μας το υλικό

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Οι διαστάσεις του θέματος που προσεγγίσαμε είναι:

- Το νερό (ιδιότητες και φυσικές καταστάσεις)
- Η ύπαρξη του νερού
- Ο κύκλος του νερού
- Νερό και καιρικά φαινόμενα
- Νερό και υγεία
- Σπατάλη του νερού
- Νερό και προβλήματα
- Νερό και παράδοση
- Το νερό στην τέχνη

-

Δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια του
προγράμματος:

1^ο μήνας Φεβρουάριος:

- Ομάδα 1: Ο κύκλος του νερού
- Ομάδα 2: Το νερό ως πηγή ζωής
- Ομάδα 3: Το νερό: πού μας κάνει καλό
- Ομάδα 4: Νερό και υγεία

2^{ος} μήνας Μάρτιος:

- Ομάδα 1: Ύδρευση
- Ομάδα 2: Άρδευση
- Ομάδα 3: Νερό και καιρικά φαινόμενα
- Ομάδα 4: Εξοικονόμηση νερού

3^{ος} μήνας Απρίλιος:

- Ομάδα 1: Ζώα και φυτά του αλμυρού νερού
- Ομάδα 2: Αλιάκμονας
- Ομάδα 3: Ζώα και φυτά του γλυκού νερού
- Ομάδα 4: Μόλυνση του νερού

4^{ος} μήνας Μάιος:

- Ομάδα 1: Το νερό σε κείμενα , ποιήματα και τραγούδια
- Ομάδα 2: Δέλτα Αξιού
- Ομάδα 3: Μυθολογία
- Ομάδα 4: Νερό και θρησκεία

5^{ος} μήνας Ιούνιος:

Πραγματοποιήσαμε μια επίσκεψη στο ΤΟΕΒ Αλεξάνδρειας και πήραμε πληροφορίες για την άρδευση των χωραφιών της περιοχής μας.

Δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν σε κάθε μήνα

1^ο μήνας Φεβρουάριος:

Ιδιότητες του νερού – Φυσικές καταστάσεις

Συζητήσαμε με τα παιδιά για το νερό. Παρατηρήσαμε την υδρόγειο σφαίρα και διαπιστώσαμε ότι το μεγαλύτερο μέρος της Γης καλύπτεται από νερό. Ζωγραφίσαμε με καφέ χρώμα τη στεριά και με γαλάζιο το μέρος της γης που καλύπτεται με νερό.

Αναφερθήκαμε στα χαρακτηριστικά του (άχρωμο, άοσμο, άγευστο), στις μορφές του (στερεό, υγρό, αέριο), πού υπάρχει, πώς χρησιμοποιείται, πού είναι απαραίτητο (ανθρώπους, ζώα, φυτά, οικιακή χρήση).

Χωρίσαμε τα παιδιά σε ομάδες και τους δώσαμε ένα ποτήρι νερό και διάφορα αντικείμενα. Τα παιδιά πειραματίστηκαν με τα διάφορα υλικά και παρατήρησαν ποια επιπλέουν και ποια βυθίζονται.

Πειραματίστηκαν με υλικά παρατηρώντας ποια διαλύονται εύκολα ή δύσκολα και ποια δεν διαλύονται καθόλου. Συμπλήρωσαν τα συμπεράσματά τους σε φύλλα εργασίας.

Επίσης κάναμε πειράματα με την εξάτμιση του νερού και τη δημιουργία σταγόνων.

α) Γεμίσαμε μια παγοθήκη με νερό και την βάλουμε στην κατάψυξη για λίγη ώρα.

β) Βάλουμε μερικά παγάκια σ' ένα ποτήρι και τ' αφήσαμε να ζεσταθούν στον ήλιο.

γ) Παρατήρησαν το νερό στην κατσαρόλα όταν μαγειρεύει η μητέρα.

Συμπλήρωσαν τα συμπεράσματά τους σ' ένα φύλλο εργασίας

Παρατήρησαν ότι τα φυτά που έχουμε στην τάξη χρειάζονται νερό για να αναπτυχθούν.

Παίξαμε στην αυλή παιχνίδια με το νερό.

Κύκλος του νερού

Μέσα από την 2^η ενότητα του βιβλίου της Γλώσσας αναφερθήκαμε τόσο στον κύκλο του νερού, όσο και στη σύνδεση με τη θρησκεία και τη μυθολογία. Ζωγραφίσαμε τον κύκλο του νερού και τον αναλύσαμε μέσα από καρτέλες. Διαβάσαμε το βιβλίο «Μια σταγονοπαρέα στη λίμνη μας».

Κάναμε ζωγραφιές, κολάζ και κατασκευές.

2^{ος} μήνας Μάρτιος:

Μέσα από την 3^η ενότητα του σχολικού βιβλίου της Μελέτης, οι μαθητές ασχολήθηκαν με τα θαλάσσια οικοσυστήματα και προβληματίστηκαν σχετικά με τη ρύπανση των θαλασσών, των ποταμών και γενικά με την μόλυνση του νερού. αναφερθήκαμε στο φαινόμενο της λειψυδρίας , ανακαλύψαμε και καταγράψαμε τρόπους εξοικονόμησης του νερού, στα πλαίσια των καθημερινών μας δραστηριοτήτων.

Διαβάσαμε το παραμύθι «Ο Ψαρίνος και η Ψαρίνα πάνε Ποσειδωνία». Προβληματίστηκαν για τη μόλυνση του νερού και τις επιπτώσεις της για την υγεία τη δική μας αλλά και των άλλων ζώων που ζουν μέσα σ' αυτό.

Ζωγράρισαν τις εντυπώσεις τους.

Μέσα από την ανάγνωση των παραμυθιών «Η Μεσόγειος είμαι εγώ και δεν είμαι πια εδώ» και «Ο Ψαρίνος και η Ψαρίνα πάνε Ποσειδωνία», τα παιδιά συνειδητοποιούν τις βασικές αιτίες ρύπανσης και έλλειψης νερού καθώς και τις επιπτώσεις τους. Υιοθετούν ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των σχετικών με το νερό. Φτιάχνουν πινακίδες με μηνύματα για τη σωστή χρήση του νερού.

3^{ος} μήνας Απρίλιος:

Διαβάσαμε παραμύθια εικονογραφημένα (Απεργία στον κύκλο του νερού, ο Μπαμπακένιος κ.α.) και αφού τα συζητήσαμε και τα επεξεργαστήκαμε, γίναμε κι εμείς μικροί συγγραφείς και σε ομάδες γράψαμε τον «Χορό της σταγόνας», «Το ταξίδι της Βροχοσταλίδας», «Οι σταγόνες πέφτουν στη γη», αλλά και ένα τραγουδάκι με μια σταγονίτσα.

4^{ος} μήνας Μάιος:

Η επίσκεψή μας τον Απρίλιο στο ΚΠΕ Νάουσας και πιο συγκεκριμένα η επίσκεψη στον Άγιο Νικόλαο της Νάουσας και το ποτάμι που κυλάει εκεί, η Αράπιτσα στάθηκε η αφορμή για να γνωρίσουμε και να συλλέξουμε πληροφορίες και για άλλα ποτάμια του νομού μας, όπως τον Αλιάκμονα ,τον Λουδία ,την τάφρο 66 αλλά και τον Τριπόταμο. Βρήκαμε εικόνες και γράψαμε σε ομάδες όσες πληροφορίες βρήκαμε για αυτά. Επιπλέον συζητήσαμε και για την ύδρευση της Αλεξάνδρειας και επισκεφθήκαμε τον υδατόπυργο που βρίσκεται κοντά στο 7^ο Δημοτικό, όπου μας μίλησαν υπεύθυνοι από τη ΔΕΥΑΛ Αλεξάνδρειας.

5^{ος} μήνας Ιούνιος:

Πραγματοποιήσαμε μια επίσκεψη στο ΤΟΕΒ Αλεξάνδρειας και πήραμε πληροφορίες για την άρδευση των χωραφιών της περιοχής μας.

-

**Επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο
της υλοποίησης του προγράμματος**

Τόπος επίσκεψης: ΚΠΕ Νάουσας (27 Απριλίου 2017)

Επισκεφθήκαμε το ΚΠΕ και εκεί οι υπεύθυνοι μας μίλησαν για τα ποτάμια του νομού μας και στη συνέχεια πήγαμε στον Άγιο Νικόλαο, μας μίλησαν για το ποτάμι εκεί, κάναμε μετρήσεις σχετικά με τη θερμοκρασία του νερού και μας έδειξαν τρόπους για να καταλαβαίνουμε, πότε ένα ποτάμι είναι καθαρό και μπορούμε άφοβα να πιούμε από το νερό του. Εξερευνήσαμε τη χλωρίδα και την πανίδα του ποταμού καθώς και τις πηγές του.

**Συνάντηση με τους υπεύθυνους της ΔΕΥΑΛ Αλεξάνδρειας στον
υδατόπυργο της πόλης μας (19 Μαΐου 2017).**

Επισκεφθήκαμε τον υδατόπυργο και οι υπεύθυνοι μας μίλησαν για τον τρόπο ύδρευσης της πόλης, τη μέθοδο χλωρίωσης του νερού, προκειμένου να έρχεται καθαρό στο σπίτι μας και μας ενημέρωσαν ότι το νερό έρχεται από τον ποταμό Τριπόταμο και τους καλοκαιρινούς μήνες υπάρχει και γεώτρηση, κοντά στον συγκεκριμένο υδατόπυργο.

Επίσκεψη στο ΤΟΕΒ Αλεξάνδρειας (2 Ιουνίου 2017)

Πραγματοποιήσαμε επίσκεψη στο ΤΟΕΒ Αλεξάνδρειας, όπου μας μίλησαν για τους τρόπους άρδευσης των χωραφιών της περιοχής μας, μας εξήγησαν τον σκοπό ύπαρξης της υπηρεσίας αυτής και μας έδωσαν σχετικές γραπτές πληροφορίες όσον αφορά την άρδευση. Επιπλέον μας ευχαρίστησαν δίνοντας μας χυμό και σάντουιτς.

**Αφήγηση παραμυθιών από την παραμυθού κ. Ανθή Θάνου, σχετικά
με το νερό.**

Διδακτικές τεχνικές

ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΔΙΑΛΟΓΟΣ: μεταξύ εκπαιδευτικού – μαθητών αλλά και μαθητών μεταξύ τους, γύρω από ένα θέμα, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων.

ΚΑΤΑΙΓΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ: με στόχο την ενθάρρυνση των μαθητών και τη δημιουργική έκφραση στη διερεύνηση ενός θέματος.

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ: οι μαθητές κατανεμημένοι σε μη ομοιογενείς ομάδες αναγκάζονται να συνεργαστούν, ν' ανταλλάξουν απόψεις, να πάρουν πρωτοβουλίες/αποφάσεις, να επιλύσουν προβλήματα και να καταλήξουν σε συμπεράσματα.

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΡΟΛΩΝ: οι μαθητές υποδύονται συγκεκριμένους ρόλους. Ξεκινώντας από τις υπάρχουσες γνώσεις αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον και οικοδομούν νέες γνώσεις.

ΜΕΤΩΠΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Αξιολόγηση του προγράμματος

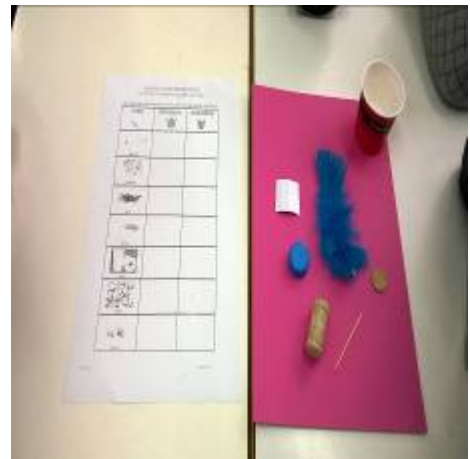
Τόσο οι γενικοί όσο και οι επιμέρους στόχοι, έχουν επιτευχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό. Ο βασικότερος όλων, θεωρούμε ότι ήταν οι βιωματικές δράσεις των παιδιών, η επίσκεψη στο ΚΠΕ Νάουσας και οι δράσεις μας εκεί, και η υπεύθυνη συμπεριφορά που θα πρέπει να έχουμε ως μελλοντικοί πολίτες στην εξοικονόμηση και τη σωστή διαχείριση αυτού του τόσο πολύτιμου αγαθού, όπως είναι το νερό. Ο ενθουσιασμός και η προθυμία τους να υλοποιήσουμε το συγκεκριμένο πρόγραμμα, υπήρξαν καταλυτικοί παράγοντες για την υλοποίησή του.

Τα παιδιά απέκτησαν γνώσεις και συνειδητοποίησαν τις βασικές αιτίες ρύπανσης και έλλειψης του νερού, καθώς και τις επιπτώσεις τους για τον άνθρωπο. Ανέλαβαν δράση για να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν τον περίγυρο. Απέκτησαν περιβαλλοντική συνείδηση. Αναγνώρισαν ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι υπόθεση ατομική και συλλογική.

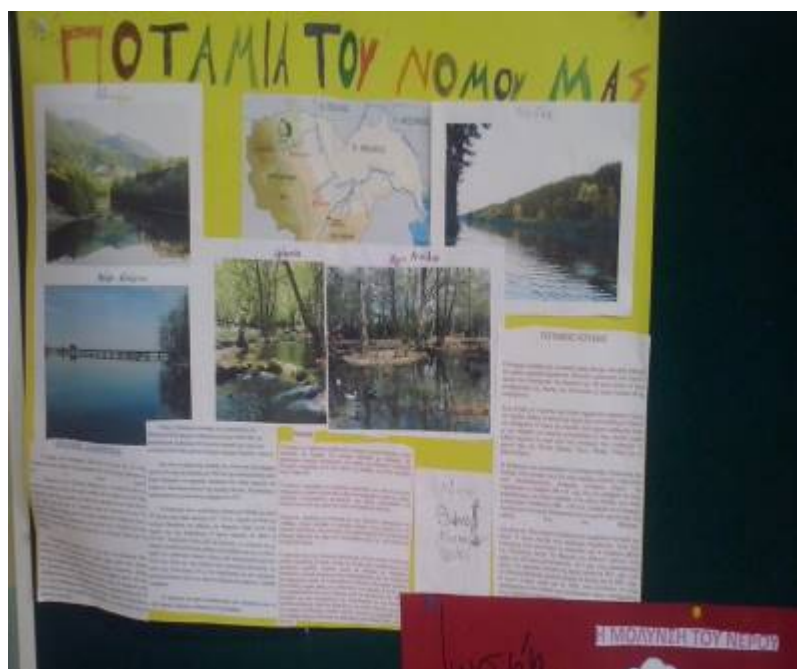
Τελική παρουσίαση του προγράμματος

Η τελική παρουσίαση του προγράμματος έγινε με δημοσιεύσεις άρθρων και εργασιών των μαθητών στη σχολική μας εφημερίδα «Το μανιτάρι».

Ενδεικτικές φωτογραφίες από την υλοποίηση του προγράμματος:

Στους φακέλους «Νερό, το πολυτιμότερό μας αγαθό1, 2, 3 και 4» ακολουθεί περισσότερο φωτογραφικό υλικό από εργασίες των παιδιών για κάθε υποενότητα του θέματος με το οποίο ασχοληθήκαμε.